

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Кафедра публічного управління і проектного менеджменту**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ННІМП ДЗВО
«Університет менеджменту освіти»
31 серпня 2023 року, протокол № 7
Голова Вченої ради ННІМП ДЗВО
«Університет менеджменту освіти»

_____ Т.Є. Рожнова

ПУБЛІЧНА ПОЛІТИКА ТА ВРЯДУВАННЯ

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

(ОКЗ – дисципліна циклу обов'язкових освітніх компонент)

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

Освітньо-професійна програма: Публічне управління та адміністрування

Київ 2023

Робоча програма навчальної дисципліни **«Публічна політика та врядування»** циклу обов'язкових освітніх компонент зі спеціальності складена відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування».

Автори-укладачі робочої програми

Т.В. Іванова, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління і проектного менеджменту

А.В. Шмагун, кандидат наук з державного управління, старший викладач кафедри публічного управління і проектного менеджменту

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
публічного управління і проектного менеджменту
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 01 від 06 вересня 2022 р.,
зі змінами, протокол № 01 від 30 серпня 2023 р.)

Затверджено Вченою радою
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 7 від 30 серпня 2023 р.)

© Іванова Т.В., 2023 рік
© Шмагун А.В., 2023 рік
© ДЗВО «УМО», 2023 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів відповідно до ECTS –6	Галузь знань: без обмежень Спеціальність: без обмежень Освітньо-наукова програма: без обмежень	денна, заочна форма навчання
		Навчальна дисципліна обов'язкового вибору здобувачів вищої освіти
		Рік підготовки
		1
Загальна кількість годин – 180	Рівень вищої освіти: • другий (магістерський) • третій (освітньо-науковий)	Семестр
		2
		Лекції (денна/заочна)
		30/6
		Семінари, практичні (денна/заочна)
		30/6
		Самостійна робота (денна/заочна)
		120/168
		Форма контролю екзамен

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Метою викладання навчальної дисципліни «Публічна політика та врядування» є формування у здобувачів вищої освіти знань та вмінь щодо вироблення й організації впровадження публічної політики, організації належного врядування в державі.

Основні завданнями вивчення дисципліни «Публічна політика та врядування»:

- формування сучасних теоретичних та практичних знань, умінь та набуття здобувачами вищої освіти практичних вмінь з питань аналізу публічної політики та використання аналітичних матеріалів в процесі публічного управління в різних сферах суспільного життя на засадах демократії;
- вміння здійснювати науково-методологічний аналіз проблем суспільного та державного життя, які вимагають цілеспрямованого політичного та управлінського впливу компетентних органів;
- вироблення знань та навичок організації моніторингу публічної політики та урядових програм, використання інструментарію оцінювання результативності та ефективності політичних рішень;

- бути готовими до трансформації органів публічного управління на засадах децентралізації та впровадження передового досвіду демократичних країн Європи та світу;
- формування навичок самостійної роботи з літературою та джерелами в мережі Інтернет;
- розвиток логічного та аналітичного мислення;
- вироблення вміння застосовувати у професійній діяльності основні методи і принципи державної політики.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Публічна політика та врядування» здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- категорійно-понятійний апарат проблематики публічної політики та врядування;
 - переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми.
 - виявляти загальні тенденції та можливості розвитку публічної організації, адаптуватися до нових ситуацій у професійній діяльності, генерувати нові ідеї, обґрунтовувати їх доцільність.
 - визначати, науково обґрунтовувати та критично оцінювати стратегічні напрями розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому та на рівні організації.
 - розробляти та проводити комунікативні заходи задля забезпечення громадської підтримки прийняття управлінських рішень на всіх рівнях публічного управління та адміністрування.
 - управляти проектами і програмами, що реалізуються в сфері публічного управління та адміністрування, ураховуючи глобальні виклики, геополітичні процеси, пріоритети розвитку громадянського суспільства, стратегії реалізації публічної політики, специфіку регіонального та місцевого самоврядування.

уміти:

- розробляти та реалізовувати заходи щодо впровадження оптимальних форм і методів діяльності органів публічного управління та адміністрування, враховуючи механізми громадянського суспільства;
- використовувати основні теорії та принципи, що лежать в основі науки публічного управління;
- аналізувати діяльність політичних інститутів та процесів прийняття політичних рішень;
- ідентифікувати проблеми та здійснювати аналіз публічної політики;
- розуміти, інтерпретувати та використовувати на практиці основні теорії та принципи, що лежать в основі публічної політики;
- оцінювати ефективність публічної політики та врядування.

Здобувачі вищої освіти мають набути **загальних компетентностей:**

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК03. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

В процесі вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти мають набути також певних **спеціальних (фахових) компетентностей:**

СК01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та

розв'язувати конфлікти.

СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК03. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування.

СК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК06. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.

СК07. Здатність самостійно готувати проєкти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

Соціальних навичок (soft skills): здатність логічно і критично мислити, здатність самостійно приймати рішення, креативність.

Програмні результати навчання:

РН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики та публічної служби, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

РН03. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.

РН11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Блок 1. Вироблення політики. Врядування

Тема 1. Предмет та методологія навчальної дисципліни «Публічна політика та врядування»

Сутність, предмет та структура навчальної дисципліни «Публічна політика та врядування». Місце та функції дисципліни в системі публічного управління та адміністрування. Методи дослідження публічної політики: історичний, порівняльний, метод моделювання, соціологічний, експериментальний та інші. Публічна політика як управлінська категорія. Публічна політика як система. Суб'єкти формування публічної політики. Політико-правові засади побудови правової держави. Механізм і моделі формування публічної політики. Механізм реалізації та оцінювання публічної політики. Участь державних службовців у політичному процесі. Вплив глобалізації на формування та реалізацію публічної політики.

Тема 2. Публічна політика і демократичне врядування. Доказова політика

Цикл вироблення політики – етапи формування і реалізації публічної політики. Повноваження органів влади у формуванні і реалізації політики та участь громадськості. Зміст публічної політики. Політика як процес: затрати, результати, впливи і наслідки. Рішення щодо політики. Лідерство і цінності у формуванні політики. Результативність, ефективність і економічність політики. Прозорість і відкритість (публічність) процесу політики. Взаємодія влади, бізнесу і громадянського суспільства у формуванні й реалізації

політики. Ресурси, механізми й інструменти політики.

Тема 3. Ресурси та середовище публічної політики. Типи та моделі публічної політики.

Зміст розуміння ресурсів публічної політики. Підходи до класифікації ресурсів публічної політики. Десять основних ресурсів публічної політики. Середовище процесу публічної політики. Учасники процесу публічної політики. Аналіз стейкхолдерів. Консультації з громадськістю в процесі реалізації публічної політики. Моделі політики: інституціональна, процесуальна, групова, еліти, раціональна, інкрементальна, ігрова, системна, суспільного вибору. Критерії типологізації публічної політики. Модельний аналіз державно-політичних процесів. Моделі досягнення державно-політичних процесів. Умови й динаміка державно-політичних процесів. Затрати, результати, впливи і наслідки публічної політики. Цілі та завдання публічної політики. Вимірювання результативності, ефективності та економічності публічної політики.

Блок 2. Аналіз політики

Тема 4. Підстави для державного втручання. Обмеження політики

Бюджетування і ресурсне забезпечення політики. Показники успішності реалізації політики. Формулювання та порівняльний аналіз альтернативних варіантів політики. Аналітичні процедури на етапах моніторингу і оцінювання політики.

Тема 5. Дослідження державно-політичних рішень. Аналіз політики в Україні.

Сутність державно-політичних рішень. Теоретичні аспекти дослідження державно-політичних рішень. Призначення та напрямки реалізації управлінських рішень. Класичні моделі процесу прийняття рішень. Історична практика аналізу політики в Україні. Загальнометодологічні й організаційно-практичні проблеми становлення аналізу політики в сучасній Україні. Перспективи розвитку і значення аналізу політики в процесі трансформації українського суспільства. Унормування процедур аналізу політики в Україні та світі. Процедури аналізу політики. Види аналізу політики. Економічний, політичний і соціальний аналіз. Цифровізація аналізу політики і роль великих даних. Цілі і завдання політики. Ідентифікація проблеми/питання для аналізу політики. Аналіз середовища політики і стейкхолдерів.

Тема 6. Шляхи та перспективи реалізації публічної політики.

Публічна політика і демократичне врядування. Інструменти впливу громадян на публічну політику. Напрямки поглиблення демократичних чинників аналізу і впровадження публічної політики. Ціннісні критерії гармонізації публічної політики та демократичного врядування в Україні. Рекомендації щодо публічної політики: підготовка аналітичних документів і презентація результатів аналізу політики.

Блок 3. Сфери та напрями політики

Тема 7. Типологія політики: види, сфери, напрями

Багаторівневість політики: наднаціональний, національний, регіональний і місцевий рівень, їх взаємодія. Належне врядування: сервісна держава і місцеве самоврядування. Інструментарій державної підтримки розвитку місцевого самоврядування в Україні. Парламентаризм як підґрунтя політики народовладдя.

Тема 8. Цифрове врядування і політика

Сфери і засади внутрішньої і зовнішньої політики та їх характеристика. Політика європейської взаємодії і євроатлантичної співпраці. Національні інтереси, конфлікти і

міжнародна взаємодія у політиці. Міжнародна безпека, основні загрози міжнародній безпеці. Впровадження та використання інформаційних ресурсів та електронних послуг, інструментів електронної демократії та електронного урядування. Поняття діджиталізація в контексті цифрового уряду.

Тема 9. Національна безпека і безпекова політика. Стратегія національної безпеки України

Державне управління та національна безпека. Державне управління у сфері цивільного захисту. Пріоритети національних інтересів України та забезпечення національної безпеки, цілі та основні напрями державної політики у сфері національної безпеки. Національна безпека як зміст і мета державної політики України. Безпекова політика України в умовах зовнішньої агресії. Безпекове середовище та актуальні загрози національним інтересам і національній безпеці України. Стратегія національної безпеки України. Сучасний стан державної політики у сферах національної безпеки та оборони на регіональному рівні. Удосконалення державної політики у сферах національної безпеки та оборони. Стратегія інформаційної безпеки. Поняття інформаційної безпеки.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин (денна/заочна)					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Блок 1. Вироблення політики. Врядування						
Тема 1. Предмет та методологія навчальної дисципліни «Державна політика та врядування»	14/10	2/0, 5	2/0	-	-	10/9,5
Тема 2. Державна політика і демократичне врядування. Доказова політика.	14/20	2/0, 5	2/0,5	-	-	10/19
Тема 3. Ресурси та середовище державної політики. Типи та моделі державної політики.	28/20	4/1	4/0,5			20/18,5
<i>Усього годин за блоком 1</i>	56/50	8/2	8/1	-	-	40/47
Блок 2. Аналіз політики						
Тема 4. Підстави для державного втручання. Обмеження політики.	18/20	4/0, 5	4/0,5	-	-	10/19
Тема 5. Дослідження державно-політичних рішень. Аналіз політики в Україні.	28/20	4/0, 5	4/0,5	-	-	20/19
Тема 6. Шляхи та перспективи реалізації державної політики.	18/30	4/1	4/2	-	-	10/27
<i>Усього годин за блоком 2</i>	64/70	12/2	12/3	-	-	40/65
Блок 3. Сфери та напрями політики						
Тема 7. Типологія політики: види, сфери, напрями	14/20	2/1	2/0	-	-	10/19
Тема 8. Цифрове врядування і	18/20	4/0,	4/1	-	-	10/18,5

політика		5				
Тема 9. Національна безпека і безпекова політика. Стратегія національної безпеки України.	28/20	4/0,5	4/1	-	-	20/18,5
<i>Усього годин за блоком 3</i>	60/60	10/2	10/2	-	-	40/56
РАЗОМ:	180/180	30/6	30/6	-	-	120/168

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна/заочна)
1	Предмет та методологія навчальної дисципліни «Державна політика та врядування»	2/0,5
2	Державна політика і демократичне врядування. Доказова політика.	2/0,5
3	Ресурси та середовище державної політики. Типи та моделі державної політики.	4/1
4	Підстави для державного втручання. Обмеження політики.	4/0,5
5	Дослідження державно-політичних рішень. Аналіз політики в Україні.	4/0,5
6	Шляхи та перспективи реалізації державної політики.	4/1
7	Типологія політики: види, сфери, напрями	2/1
8	Цифрове врядування і політика	4/0,5
9	Національна безпека і безпекова політика. Стратегія національної безпеки України.	4/0,5
	Всього	30/6

ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1.

Предмет та методологія навчальної дисципліни «Публічна політика та врядування»

Сутність, предмет та структура навчальної дисципліни «Публічна політика та врядування». Місце та функції дисципліни в системі публічного управління та адміністрування. Методи дослідження публічної політики: історичний, порівняльний, метод моделювання, соціологічний, експериментальний та інші. Публічна політика як управлінська категорія. Публічна політика як система. Суб'єкти формування публічної політики. Політико-правові засади побудови правової держави. Механізм і моделі формування публічної політики. Механізм реалізації та оцінювання публічної політики. Участь державних службовців у політичному процесі. Вплив глобалізації на формування та реалізацію публічної політики.

Тема 2.

Публічна політика і демократичне врядування. Доказова політика

Цикл вироблення політики – етапи формування і реалізації публічної політики. Повноваження органів влади у формуванні і реалізації політики та участь громадськості. Зміст публічної політики. Політика як процес: затрати, результати, впливи і наслідки. Рішення щодо політики. Лідерство і цінності у формуванні політики. Результативність, ефективність і економічність політики. Прозорість і відкритість (публічність) процесу політики. Взаємодія влади, бізнесу і громадянського суспільства у формуванні й реалізації політики. Ресурси, механізми й інструменти політики.

Тема 3.

Ресурси та середовище публічної політики. Типи та моделі публічної політики.

Зміст розуміння ресурсів публічної політики. Підходи до класифікації ресурсів публічної політики. Десять основних ресурсів публічної політики. Середовище процесу публічної політики. Учасники процесу публічної політики. Аналіз стейкхолдерів. Консультації з громадськістю в процесі реалізації публічної політики. Моделі політики: інституціональна, процесуальна, групова, еліти, раціональна, інкрементальна, ігрова, системна, суспільного вибору. Критерії типологізації публічної політики. Модельний аналіз державно-політичних процесів. Моделі досягнення державно-політичних процесів. Умови й динаміка державно-політичних процесів. Затрати, результати, впливи і наслідки публічної політики. Цілі та завдання публічної політики. Вимірювання результативності, ефективності та економічності публічної політики.

Тема 4.

Підстави для державного втручання. Обмеження політики

Бюджетування і ресурсне забезпечення політики. Показники успішності реалізації політики. Формулювання та порівняльний аналіз альтернативних варіантів політики. Аналітичні процедури на етапах моніторингу і оцінювання політики

Тема 5.

Дослідження державно-політичних рішень. Аналіз політики в Україні.

Сутність державно-політичних рішень. Теоретичні аспекти дослідження державно-політичних рішень. Призначення та напрямки реалізації управлінських рішень. Класичні моделі процесу прийняття рішень. Історична практика аналізу політики в Україні. Загальнометодологічні й організаційно-практичні проблеми становлення аналізу політики в сучасній Україні. Перспективи розвитку і значення аналізу політики в процесі трансформації українського суспільства. Унормування процедур аналізу політики в Україні та світі. Процедури аналізу політики. Види аналізу політики. Економічний, політичний і соціальний аналіз. Цифровізація аналізу політики і роль великих даних.. Цілі і завдання політики. Ідентифікація проблеми/питання для аналізу політики.. Аналіз середовища політики і стейкхолдерів

Тема 6.

Шляхи та перспективи реалізації публічної політики.

Публічна політика і демократичне врядування. Інструменти впливу громадян на публічну політику. Напрямки поглиблення демократичних чинників аналізу і впровадження публічної політики. Ціннісні критерії гармонізації публічної політики та демократичного врядування в Україні. Рекомендації щодо публічної політики: підготовка аналітичних документів і презентація результатів аналізу політики.

Тема 7.

Типологія політики: види, сфери, напрями

Багаторівневість політики: наднаціональний, національний, регіональний і місцевий рівень, їх взаємодія. Належне врядування: сервісна держава і місцеве самоврядування. Інструментарій державної підтримки розвитку місцевого самоврядування в Україні. Парламентаризм як підґрунтя політики народовладдя.

Тема 8.

Цифрове врядування і політика

Сфери і засади внутрішньої і зовнішньої політики та їх характеристика. Політика європейської взаємодії і євроатлантичної співпраці. Національні інтереси, конфлікти і міжнародна взаємодія у політиці. Міжнародна безпека, основні загрози міжнародній безпеці. Впровадження та використання інформаційних ресурсів та електронних послуг, інструментів електронної демократії та електронного урядування. Поняття діджиталізація в контексті цифрового уряду.

Тема 9.

Національна безпека і безпекова політика. Стратегія національної безпеки України

Державне управління та національна безпека. Державне управління у сфері цивільного захисту. Пріоритети національних інтересів України та забезпечення національної безпеки, цілі та основні напрями державної політики у сфері національної безпеки. Національна безпека як зміст і мета державної політики України. Безпекова політика України в умовах зовнішньої агресії. Безпекове середовище та актуальні загрози національним інтересам і національній безпеці України. Стратегія національної безпеки України. Сучасний стан державної політики у сферах національної безпеки та оборони на регіональному рівні. Удосконалення державної політики у сферах національної безпеки та оборони. Стратегія інформаційної безпеки. Поняття інформаційної безпеки.

6. ТЕМИ ТА ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ/ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Семінарські/практичні заняття мають на меті розвиток вміння працювати з науковою та методичною літературою, аналізувати ефективність реалізації публічної політики, готувати документацію щодо розробки та прийняття управлінських рішень, оволодіти сучасними технологіями вимірювання результативності, ефективності та економічності публічної політики; формулювати та відстоювати власну точку зору, брати активну участь у дискусії за такими тематичними напрямками:

Тема 1. Публічна політика і демократичне врядування. Доказова політика.

Тема 2. Ресурси та середовище публічної політики. Типи та моделі публічної політики

Тема 3. Підстави для державного втручання. Обмеження політики

Тема 4. Дослідження державно-політичних рішень. Аналіз політики в Україні

Тема 5. Шляхи та перспективи реалізації публічної політики

Тема 6. Цифрове врядування і політика

Тема 7. Національна безпека і безпекова політика. Стратегія національної безпеки України

Готуючись до семінарського заняття, здобувач вищої освіти повинен покладатися на зміст дисципліни, засвоїти відповідний обсяг матеріалу, використовуючи методичні матеріали, рекомендовану, довідкову та навчальну літературу до тем практичних занять.

№ з/п	Теми практичних занять	Зміст практичних занять	Форма контролю	Кіл. год. (д/з)
1	Тема 1. Публічна політика і демократичне врядування. Доказова політика	Етапи формування і реалізації публічної політики. Повноваження органів влади у формуванні і реалізації політики та участь громадськості. Зміст публічної політики. Політика як процес: затрати, результати, впливи і наслідки. Рішення щодо політики. Прозорість і відкритість (публічність) процесу політики. Взаємодія влади, бізнесу і громадянського суспільства у формуванні й реалізації політики. Ресурси, механізми й інструменти політики.	Оцінювання виступів із реферативними повідомленнями та участі у групових дискусіях.	4/1
2	Тема 2. Ресурси та середовище публічної політики. Типи та моделі публічної політики	Зміст розуміння ресурсів публічної політики. Підходи до класифікації ресурсів публічної політики. Середовище процесу публічної політики. Учасники процесу публічної політики. Аналіз стейкхолдерів. Консультації з громадськістю в процесі реалізації публічної політики. Моделі політики: інституціональна, процесуальна, групова, еліти, раціональна, інкрементальна, ігрова, системна, суспільного вибору. Критерії типологізації публічної політики.	Оцінювання виступів із реферативними повідомленнями та участі у групових дискусіях.	4/0,5
3	Тема 3. Підстави для державного втручання. Обмеження політики	Бюджетування і ресурсне забезпечення політики. Показники успішності реалізації політики. Формулювання та порівняльний аналіз альтернативних варіантів політики. Аналітичні процедури на етапах моніторингу і оцінювання політики	Оцінювання виступів із реферативними повідомленнями та участі у групових дискусіях.	4/0,5
4	Тема 4. Дослідження державно-політичних рішень. Аналіз політики в Україні	Сутність державно-політичних рішень. Теоретичні аспекти дослідження державно-політичних рішень. Призначення та напрямки реалізації управлінських рішень. Класичні моделі процесу прийняття рішень. Історична практика аналізу політики в Україні. Унормування процедур аналізу політики в Україні та світі. Процедури та види аналізу політики. Економічний, політичний і соціальний аналіз. Цифровізація аналізу політики і роль великих даних.	Оцінювання результатів роботи в групах та виконання ситуаційних завдань.	4/0,5

5	Тема 5. Шляхи та перспективи реалізації публічної політики	Публічна політика і демократичне врядування. Інструменти впливу громадян на публічну політику. Напрямки поглиблення демократичних чинників аналізу і впровадження публічної політики. Ціннісні критерії гармонізації публічної політики та демократичного врядування в Україні.	Оцінювання виступів із реферативними повідомленнями та участі у групових дискусіях.	4/0,5
6	Тема 6. Цифрове врядування і політика	Сфери і засади внутрішньої і зовнішньої політики та їх характеристика. Політика європейської взаємодії і євроатлантичної співпраці. Національні інтереси, конфлікти і міжнародна взаємодія у політиці. Міжнародна безпека, основні загрози міжнародній безпеці. Впровадження та використання інформаційних ресурсів та електронних послуг, інструментів електронної демократії та електронного урядування. Поняття діджиталізація в контексті цифрового уряду.	Оцінювання результатів роботи в групах та виконання ситуаційних завдань.	4/2
7	Тема 7. Національна безпека і безпекова політика. Стратегія національної безпеки України	Державне управління та національна безпека. Пріоритети національних інтересів України та забезпечення національної безпеки, цілі та основні напрями державної політики у сфері національної безпеки. Сучасний стан державної політики у сферах національної безпеки та оборони на регіональному рівні. Удосконалення державної політики у сферах національної безпеки та оборони. Поняття інформаційної безпеки. Стратегія інформаційної безпеки.	Оцінювання виступів із реферативними повідомленнями та участі у групових дискусіях.	4/1
Разом				30/6

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д/з)
1	Предмет та методологія навчальної дисципліни «Публічна політика та врядування»	10/9,5
2	Публічна політика і демократичне врядування. Доказова політика	10/19
3	Ресурси та середовище публічної політики. Типи та моделі публічної політики	20/18,5
4	Підстави для державного втручання. Обмеження політики	10/19
5	Дослідження державно-політичних рішень. Аналіз політики в Україні	20/19
6	Шляхи та перспективи реалізації публічної політики	10/27
7	Типологія політики: види, сфери, напрями	10/19
8	Цифрове врядування і політика	10/18,5
9	Національна безпека і безпекова політика. Стратегія національної безпеки України.	20/18,5
	Всього	120/168

8. ІНДИВІДУАЛЬНІ НАУКОВО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ

Види індивідуальних науково-дослідних завдань (за вибором здобувача вищої освіти):

- 1) підготовка письмової роботи,
- 2) підготовка презентацій,
- 3) підготовка тез доповідей на науково-практичну конференцію за тематикою дисципліни.

Основні вимоги: критичний та креативний аналіз проблеми, для якого необхідним є порівняння існуючих щодо проблеми точок зору та обґрунтування власної позиції.

Технічні вимоги: реферат: обсяг - до 20 стор., есе: обсяг - до 10 стор., Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1, не менше ніж 5 позицій у списку літератури, коректне оформлення посилань, презентація - до 15 слайдів.

Тематика письмових робіт

1. Базові принципи поведінки представників публічної політики.
2. Види взаємозв'язків у системі публічної адміністрації: підвідомчість, підпорядкованість (підлеглість), підконтрольність, відповідальність.
3. Визначення конфлікту інтересів у публічній політиці.
4. Відповідальність державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.
5. Влада як основний засіб публічного адміністрування.
6. Громадський контроль публічної адміністрації: поняття, нормативно-правове регулювання його здійснення.
7. Діловий та службовий етикет у публічній політиці.
8. Електронні адміністративні послуги та критерії оцінки якості їх надання.
9. Етична інфраструктура публічного адміністрування.
10. Етичні виміри службових взаємовідносин у публічному адмініструванні.
11. Етичні засади взаємодії представників публічного адміністрування і громадян.
12. Етичні кодекси представників публічного адміністрування.
13. Ефективна комунікація, як засіб вирішення міжособистісних конфліктів в публічній адміністрації.

14. Європейські принципи public administration : основна характеристика.
15. Загальна характеристика освіти як об'єкту публічного адміністрування.
16. Загальна характеристика публічного адміністрування в адміністративно політичній сфері.
17. Законність та відповідальність у державному та публічному управлінні.
18. Засади організації публічної адміністрації: концентрація, деконцентрація, централізація, децентралізація, автономія.
19. Інфокомунікаційна влада в сучасному суспільстві (тенденції глобалізації).
20. Компетенція органів публічної адміністрації.
21. Комунікативна компетентність посадовця в публічній адміністрації.
22. Комунікаційні потоки в системі публічного адміністрування.
23. Конфлікти інтересів у професійній діяльності державних службовців: поняття та шляхи впровадження.
24. Критерії оцінки та вимоги до веб-сайтів органів влади.
25. Організаційна культура та лідерство в публічному адмініструванні.
26. Основні засади комунікацій з громадськістю в публічній адміністрації.
27. Основні засади структурної побудови публічної адміністрації: субординація, координація, реординація, співпраця.
28. Особливості організації публічної служби в країнах ЄС.
29. Поняття та елементи системи органів публічної адміністрації.
30. Поняття та класифікація форм діяльності публічної адміністрації.
31. Правові основи прийняття органами публічної адміністрації нормативних актів.
32. Принципи та норми етичної поведінки державних службовців.
33. Процедури з реалізації контрольно-наглядових повноважень публічної адміністрації.
34. Публічне адміністрування промисловістю і агропромисловим комплексом, що входять до державних і недержавних структур.
35. Публічне адміністрування фінансами та митною справою.
36. Публічне адміністрування: поняття та основні риси.
37. Публічне управління в суспільних об'єднаннях.
38. Публічне управління та регіональна політика.
39. Система органів публічного адміністрування в сфері оборони.
40. Система органів публічного адміністрування у сфері захисту населення.
41. Система органів публічного адміністрування у сфері здоров'я.
42. Система органів публічного адміністрування у сфері науки.
43. Система органів публічної адміністрації.
44. Специфіка культури і етики в публічному адмініструванні.
45. Структура механізму та органів публічного адміністрування.
46. Суб'єкти публічного адміністрування економікою.
47. Територіальна організація публічної адміністрації.
48. Технології вироблення публічної політики.
49. Філософія публічного адміністрування.
50. Форми контролю громадськості за діяльністю публічної адміністрації.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Дисципліна передбачає навчання із застосуванням наступних методів: метод наукового пізнання, метод критичного аналізу, методи оцінки і синтезу комплексних ідей, інтерактивні методи (робота в групах), дистанційні методи (online-сервіси), мультимедійний метод (презентація), діалогові методи, неімітаційні методи (проблемна (дискусійна) лекція, ситуаційні (дискусійно-дослідницькі) практичні завдання, дискусія, ситуаційні завдання), імітаційні методи (формування системного підходу до вирішення наукових проблем, виділення варіантів гіпотез розв'язання проблем, налагодження ділових та особистих контактів).

Лекції забезпечують здобувачів вищої освіти науково-практичними матеріалами з основ, теорії і практики публічної політики та врядування, із загальних питань організаційного, нормативно-правового та інших механізмів реалізації публічної політики, технології цифрового врядування, презентації результатів власних аналітичних досліджень за тематикою дисципліни, що є основою для самостійного навчання здобувачів вищої освіти.

На практичних заняттях формуються навички критичного мислення, здатність логічно, аргументовано висловлювати власні погляди з питань формування та реалізації публічної політики та врядування, активізації пізнавальної діяльності здобувачів за рахунок асоціації їх власного досвіду з предметом навчання сприяють завдання для самостійної роботи, виконання яких надає здобувачам вищої освіти можливість застосовувати здобуті теоретичні знання на практиці.

Самостійне навчання реалізується також у підготовці до практичних занять, у виконанні індивідуальних завдань, у роботі з підготовки мультимедійних презентацій, що будуть проаналізовані, обговорені та оцінені в академічних групах.

Під час підготовки до занять здобувачі вищої освіти розвиватимуть навички самостійного навчання, критичного аналізу наукової літератури та матеріалів інформаційних ресурсів, синтезу та аналітичного мислення.

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль, який здійснюється у формі фронтального, індивідуального чи комбінованого контролю знань здобувачів вищої освіти під час перевірки активності на аудиторних заняттях (усне, письмове опитування, реферативні повідомлення, аналітичні записки), виконання теоретичних та практичних завдань, тестування, інтерактивної бесіди, ситуаційних завдань, індивідуальних практичних завдань.

Підсумковий контроль – **екзамен**.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль та самостійна робота									ІТПЗ 1/ІТПЗ 2	Всього
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9		
5	5	5	5	10	10	10	10	10	20/10	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою практики	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Підручники та навчальні посібники

1. Публічна політика : навчально-методичний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / упоряд. Е. Мамонтова ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса : Юридична література, 2023. 148 с. [Публічна політика-з видавництва.pdf \(onua.edu.ua\)](#)
2. Петренко І. І. Аналіз публічної політики. Навч. посібник. К.: Норма права, 2023. 332 с. <https://jurkniga.ua/contents/analiz-publichnoi-politiki.pdf>
3. Неділько А.І., ст. викладач секції державного управління і права, Задорожний В.П., д.держ.упр., професор секції державного управління і права, Бойко В.В. ст. викладач секції державного управління і права. Н42 Публічна політика: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2018. 225 с. [Навч посіб ППост.pdf \(nupp.edu.ua\)](#)

Основна

1. Баровська, А.В. Інституційне забезпечення державної комунікативної політики: досвід країн Європи аналітична доповідь. Інститут стратегічних досліджень. К. : НІСД, 2014. 72 с. (Серія «Інформаційні стратегії», випуск 4).
2. Баришполець, О.Т. Брехня в інформаційному просторі та між особовій комунікації: монографія. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 648 с.
3. Браун М. П. Посібник з аналізу державної політики. К.: Основи, 2000. 243 с.
4. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність : навч. посіб. Нац. авіац. ун-т,

Мін-во освіти і науки України. К. : Університет «Україна», 2014. 417 с.

5. Веймер Девід Л. Аналіз політики: Концепції і практика: пер. с англ. К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2000. 235 с.

6. Козаков В.М., Половинець А.М. Влада політична. Енциклопедія державного управління: у 8 т. Національна академія державного управління при Президентові України. К.:НАДУ, 2011.

7. Вировий С. І., Титаренко О. Р., Рейтерович І.В. Громадянське суспільство та публічна політика. К.: Вид-во НАДУ, 2009. 52 с.

8. Групи інтересів та політичні відносини в публічній політиці / уклад. І.В. Рейтерович. К. : НАДУ, 2009. 42 с.

9. Ковбасюк Ю.В., Ващенко К.О. Державна політика: підручник. Національна академія державного управління при Президентові України. К. : НАДУ, 2014. 448 с.
10. Дунаєв І. В. Публічна регіональна економічна політика в Україні: формування механізмів модернізації. Харків: Магістр, 2017. 295 с.
11. Семенченко А.І. Електронне урядування : навч. посіб. Херсон: Грінь Д.С., 2014. 391 с.
12. Колбеч Г. К. Політика: основні концепції в суспільних науках. К.: Видавн. дім "КМ Академія", 2004. 127 с.
13. Парсонс В. Публічна політика: Вступ до теорії й практики аналізу політики. К.: Видавн. дім "Києво-Могилян. акад.", 2006. 549 с.
15. Телешун С.О., Ситник С.В., Рейтерович І.В. Публічна політика : навч. посіб. К., 2016. 340 с.
16. Рудич Ф.М. Політична влада і опозиція в Україні: порівняльний аналіз із зарубіжними країнами. К.: ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса, 2016.
17. Сичова В.В. Інститут політичної опозиції як чинник підвищення знаннєвості та дієвості територіальної громади: монографія. Х.: Віровець А.П. «Апостроф», 2011. С. 161–176.
18. Телешун С. О., Титаренко О. Р., Ситник С. В., Вировий С. І. Публічна політика та управління: наук. розробка. К. : НАДУ, 2010. 36 с.
19. Титаренко О. Р. Публічна політика та демократія: Сучасний вимір (політико-філософський аналіз). 2008. № 9. С. 12–15.
20. Семенченко А. І. Європейські механізми Зеленої та Білої книг в електронному урядуванні в Україні : навчально-методичні матеріали. Національна академія державного управління при Президентові України, Інститут підвищення кваліфікації керівних кадрів. К.: НАДУ, 2015. 40 с.
21. Сичова В.В. Інститут політичної опозиції в системі державного управління: європейський вимір: монографія. Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2010. 220 с.

Додаткова література:

1. День інформаційного суспільства – 2016 : матеріали щоріч. наук.-практ. конф. за міжнар. участю, Київ, 19 трав. 2016 р. упоряд. : О. Б. Кукарін, Н. О. Дмитренко, С.Г. Соловійов; за заг. ред. д-ра держ. упр., проф. А. І. Семенченка. Київ : НАДУ, 2016. 284 с.
2. Діденко Н.Г. Фінансування проектів електронного урядування у країнах Європейського союзу та Україні. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. Том 4 № 39 (2021). С.68-76 [publons. com/p49764688 doi.org. |10.18371|FSCAPTR.V4139.238799](https://publons.com/p49764688/doi.org/10.18371/FSCAPTR.V4139.238799) Web of Science.
3. Діденко Н.Г. Повноваження Кабінету міністрів України, функції та відповідальність. Інвестиції: практика та досвід” Рубрика: Державне управління № 7 2021, с. 91 – 97.
4. Діденко Н.Г. Ефективність діяльності закладів охорони здоров'я в умовах децентралізації. Взаємодія закладів охорони здоров'я в межах госпітального округу: актуальні питання та інноваційні аспекти : матеріали науково-практичної конференції (м. Київ, 9 грудня 2021 р.) / Національний університет охорони здоров'я України ім. П.Л. Шупика. — Вінниця : ГО «Європейська наукова платформа», 2021. — 100 с.С.14-17.
5. Жовнірчик Я.Ф. Напрями удосконалення проходження служби в органах місцевого самоврядування. Державне управління та місцеве самоврядування: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення: І Міжнар. наук.—практ. конф., 11-12 квітня 2013 р.: К. Видавничо–поліграфічний центр Нац.унів ВГП (м. Рівне), 2013. С. 142– 145.
6. Жовнірчик Я.Ф. Сутність формування кар'єри державного службовця в організації його діяльності. Наук. вісник Академії муніципал. управління: Серія “Управління”. Вип. 3 (2013). Держ. упр. та місц. самовр. Заг. ред. В.П. Присяжнюка, В.Д. Бакуменка. К.:ВПЦ АМУ, 2013. С. 50 – 59.
7. Жовнірчик Я.Ф. Умови розвитку професійної компетентності посадових осіб місцевого самоврядування. Інноваційні підходи та механізми державного та муніципального управління: міжнар. наук.-практ. конф., 12 квітня 2013 р.: у 2 частинах. За

заг.ред. В.К. Присяжнюка, В.Д. Бакуменка, Т.В. Іванової. К. Видавничо– поліграфічний центр Академії муніципального управління, 2013. Ч.2 . С. 36 –38 .

8. Ковбасюк Ю. В., Ващенко К.О., Толкованов В. В. Місцеве самоврядування в Україні: сучасний стан та основні напрями модернізації. К. : НАДУ, 2014. 128 с.

9. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Економіка, аграрний менеджмент, бізнес». Д.О. Мельничук (відп.ред.) та ін. К.: ВЦ НУБіП України, 2012. Вип. 169, Ч.1. 269с.

10. Нижник Н.Р., Гончарук Н.Т. Адміністративна реформа в Україні: сучасний стан, проблеми та перспективи: монографія. Д.: Моноліт, 2009. 384 с.

11. Shmahun A., Skrypniuk O., Myskiv L., Lyzohubencko Ye., Kresina I. COUNTERACTING TO ILLEGAL MIGRATION: FOREIGN EXPERIENCE. Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues (JLERI). Allied Business Academies 40 Bloomsbury Way Lower Ground Floor London, United Kingdom WC1A2SE. Volume 23, Issue 1, 2020. P. 1 – 10. URL: <https://www.abacademies.org/articles/counteracting-to-illegal-migration-foreign-experience-1544-0044-23-1-471.pdf> (Scopus).

12. Шмагун А.В. Завдання та перспективи української моделі мовної політики. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського: Серія «Державне управління» (Категорія Б). 2020. Том 31 (70). № 3. С.193-197. http://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/3_2020/3_2020.pdf

13. Шмагун А.В. Нормативно-правовий чинник розвитку приросту знань державної мовної політики у системі публічного управління. Публічне управління і адміністрування в Україні: науковий журнал / Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. 2018. Випуск 8. С.74-79. http://pag-journal.iei.od.ua/archives/2018/8-2018/8_2018.pdf

14. Шмагун А.В. Розвиток взаємодії органів місцевого самоврядування і територіальних громад у контексті угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Економічні, соціальні та інформаційні механізми формування та вдосконалення системи управління проектами: колективна монографія / заг. ред. Є.Г. Карташова, О.В. Дубініної. Київ: НАПН України ДЗВО «Ун-т менедж. освіти», 2021. Розділ VIII. С. 137-154.

15. Стецюк Н.М. Організація діяльності публічних службовців в умовах електронного урядування та електронної демократії. День інформаційного суспільства – 2016. Матеріали щоріч. наук.-практ. конф. за міжнародною участю. К.: НАДУ, 2016. 249 – 252.

16. Стецюк Н.М. Розвиток самоврядування на місцевому рівні у контексті євроінтеграційних процесів. Місцеве самоврядування – основа сталого розвитку. Матеріали щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю. Київ, 16 травня 2014 р. У двох томах. Том 1. С. 214 – 215.

Інформаційні ресурси

Адреси електронних бібліотек:

<http://lib.onu.edu.ua/> Бібліотека ОНУ ім. І.І. Мечникова

<http://w.w.w.ognb.odessa.ua/> Бібліотека ім. Горького

<http://w.w.w.nbu.gov.ua/> Бібліотека ім. В. Вернадського

<http://lib-gw.univ.kiev.ua/> Бібліотека ім. Максимовича, КНУ

<http://lib.misto.kiev.ua/> Київська міська бібліотека

<http://w.w.w.biblioteka.org.ua/> Українська електронна бібліотека

<http://lib.iitta.gov.ua/> Електронна бібліотека НАПН України